

Макогон П. В.
бухгалтер ПП «Ващенківське»
студентка 5 курсу, групи 103-ІОО-м
ХННІ ДВНЗ «УБС»
Шубіна С. В.
кандидат економічних наук, доцент
кафедри «обліку та оподаткування»
ХННІ ДВНЗ «УБС»

ПРОБЛЕМАТИКА ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ ПІДПРИЄМСТВА ЗА МІЖНАРОДНИМИ ТА НАЦІОНАЛЬНИМИ СТАНДАРТАМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Нарахування праці та заробітної плати займає одне з центральних місць в системі обліку на підприємстві. Заробітна плата є основним джерелом доходів робітників фірм, підприємств, організацій, установ. Праця працюючих є необхідною складовою частиною процесу виробництва, споживання та розподілу створеного продукту.

Виплати працівникам є важливим об'єктом бухгалтерського обліку, оскільки виплати пов'язані з витратами підприємства та з його зобов'язаннями [1]. Витрати розглядаються, з одного боку, як активи, від використання яких підприємство очікує отримати економічні вигоди, а з іншого - це зобов'язання, як зменшення вигід внаслідок вибуття фінансових активів при погашенні зобов'язань.

Розкриття інформації щодо виплат працівникам підприємства за МСФЗ регулюється МСБО 19 «Виплати працівникам» [2], а за національними стандартами – П(С)БО 26 «Виплати працівникам» [3].

Теоретично, МСФЗ та національні П(С)БО мають бути тотожними. Однак, до українського законодавства не були включені повні формулювання стандартів МСФЗ. Чинне українське законодавство ґрунтується на МСФЗ, однак воно не містить прямого перекладу відповідних стандартів МСФЗ. Тому було виявлено основні відмінні риси між П(С)БО 26 та МСБО 19, які представлені у наведеній нижче у таблиці.

Таблиця

Порівняльна таблиця складу виплат працівників П(С)БО 26 та МСБО 19

П(С)БО 26	МСФЗ (IAS) 19
Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про виплати (у грошовій і не грошовій формах) за роботи, виконані працівниками, та її розкриття у фінансовій звітності	Визначення бухгалтерського обліку та розкриття інформації про виплати працівникам

Застосовується роботодавцями – підприємствами, організаціями, іншими юридичними особами незалежно від форм власності (крім бюджетних установ)	Застосовується роботодавцем для обліку всіх виплат працівникам, за винятком тих, до яких застосовується МСФЗ (IAS) 2 “платіж на основі акцій”
Склад виплат працівникам: поточні виплати, виплати при звільненні, виплати по закінченню трудової діяльності, виплати інструментами власного капіталу підприємства, інші довгострокові виплати працівникам	Склад виплат працівникам: короткострокові виплати працівникам, виплати по закінченні трудової діяльності, інші довгострокові виплати працівникам, виплати при звільненні
<i>Порівняння короткострокових виплат працівникам за міжнародними та національними стандартами</i>	
Заробітна плата за окладами та тарифами	Зарплати робітникам та службовцям і внески на соціальне забезпечення
Інші нарахування з оплати праці	Короткострокові компенсації за відсутність (оплачена щорічна відпустка та оплачена відпустка у зв’язку з хворобою)
Виплати за невідпрацьований час (щорічні відпустки та інший оплачуваний невідпрацьований час)	Участь у прибутку та премії
Премії та інші заохочувальні виплати	Негрошові пільги (медичне обслуговування, надання житла, автомобілів та безкоштовних чи субсидованих товарів або послуг) для теперішніх працівників
<i>Порівняння виплат пов’язаним із закінченням трудової діяльності за міжнародними та національними стандартами</i>	
Різні види пенсійного забезпечення працівників (крім державного)	Пенсійне забезпечення
Інші зобов’язання підприємства, які воно бере на себе щодо своїх колишніх працівників	Страховання життя після закінчення трудової діяльності
	Медичне обслуговування після закінчення трудової діяльності
<i>Порівняння інших довгострокових виплат працівникам за міжнародними та національними стандартами</i>	
Інші довгострокові виплати працівникам	Додаткова відпустка за вислугу років
	Оплачувана академічна відпустка
	Виплати до ювілеїв і за вислугу років
	Виплати пов’язані із тривалою непрацездатністю
	Виплати частки прибутку та премії
	Відстрочені компенсації

Джерело: розроблено автором за даними [2, 3]

Отже, порівнюючи МСБО 19 та П(С)БО 26 «Виплати працівникам» визначено, що переглянуті нормативні документи дещо однакові, хоча містять відмінні риси. Наприклад, в П(С)БО 26 «Виплати працівникам»

інформація представлена у стислому вигляді, що дає можливість скоротити час на вивчення матеріалу. Але слід пам'ятати, що таке скорочення не завжди робить роботу бухгалтера легше, бо все, що не прописано в стандарті, можна тлумачити по-різному. В подальшому це може призвести до виникнення помилок в обліку розрахунків щодо заробітної плати. Також недоліком П(С)БО 26 «Виплати працівникам» є те, що цей нормативний акт не має практичного застосування, тому що він дає лише трактування використовуваних термінів; наводить класифікацію виплат, які можуть надаватись працівнику, дає рекомендації щодо питань обліку та відображення у звітності даних розрахунків.

Таким чином, було виявлено, що існує необхідність реформування національної системи обліку відповідно до міжнародної практики та внесення змін у відповідні нормативні документи з метою нормалізації бухгалтерського обліку України та удосконалення національного положення «Виплати працівникам» в межах розширення класифікації короткострокових виплат працівникам, а також розгляду усіх аспектів обліку виплат працівникам, включаючи пенсійні програми, не грошові розрахунки та інше для можливості відображення їх у звітності.

З проведеного дослідження можна винести одну з головних рекомендацій для покращення обліку виплат працівникам: детальна та всебічна розробка внутрішніх нормативних актів, які на створених прикладах та характерних ситуаціях дадуть можливість бухгалтеру зрозуміти та дослідити особливості обліку розрахунків за виплатами працівникам.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Овсюк Н.В. Виплати працівникам за ПСБО 26 та МСФЗ (IAS) 19: порівняльний аспект / Н.В. Овсюк, О.Ю. Радченко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2016. – Вип. 3(24). – С. 360–368.

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам» (МСБО 19), Міжнародний документ від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_011

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 "Виплати працівникам", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 жовтня 2003 р. № 601 зі змінами і доповненнями. URL: [http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03\(дата звернення 25.03.1018\)](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03(дата звернення 25.03.1018))